

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 136/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť maloletej D. T., zastúpenej matkou V. T., bytom P., právne zastúpenej advokátkou JUDr. O. M., P., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 27 P 180/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletej D. T. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2006 doručená (doplnená na základe výzvy ústavného súdu 10. apríla 2006) sťažnosť maloletej D. T., zastúpenej matkou V. T., bytom P. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátkou JUDr. O. M., P., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 P 180/2004.

Sťažovateľka uviedla, že vzhľadom na to, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 11 C 73/03, ktorým bolo manželstvo jej rodičov rozvedené, výživné nebolo určené, 28. júna 2004 podala na okresnom súde návrh na určenie výživného voči odporcovi. Sťažovateľka uviedla, že o návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 P 180/04 z 12. januára 2005 tak, že rozsudok o rozvode manželstva zmenil a určil jej výživné vo výške 500 Sk mesačne. Okresný súd zároveň odporcovi povolil splácať dlžné výživné v sume 2 500 Sk v mesačných splátkach. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal odporca 7. marca 2005 odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 CoP 16/05 z 19. mája 2005 prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súde na ďalšie konanie. Okresný súd následne rozhodol vo februári 2006, ale podľa vyjadrenia sťažovateľky jej ku dňu podania sťažnosti ústavnému súde nebolo toto rozhodnutie doručené. Sťažovateľka ďalej uviedla, že v súvislosti s novelou Občianskeho súdneho poriadku, účinnou od 1. septembra 2005, ju okresný súd upovedomil o tom, že dlžné výživné si môže vymáhať v rámci exekučného konania, pričom návrh musí podať do konca februára 2006. Sťažovateľka je toho názoru, že keďže okresný súd dosiaľ právoplatne nerozhodol, nemohla si svoj nárok v rámci exekučného konania uplatniť.

Sťažovateľka sa domnieva, že aj keď v danej veci ide o určenie výživného na maloleté dieťa, ktorého náklady na výživu a výchovu nie je možné pokryť z príjmu matky ako zdravotnej sestry, okresný súd nepostupoval v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti neuviedla, či prieskumy v konaní okresného súdu namietala aj v sťažnosti adresovanej jeho predsedovi. Z uvedeného dôvodu ústavný súd listom z 22. marca 2006 sťažovateľku vyzval na preukázanie tejto skutočnosti. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka reagovala listom z 5. apríla 2006, v ktorom uviedla, že predmetnú sťažnosť predsedovi okresného súdu nepodala, len ústne sa u zákonnej sudkyne dožadovala urýchlenia priebehu konania. Sťažovateľka zároveň žiadala, aby ústavný súd neodmietol prijatie sťažnosti, aj keď účinný právny prostriedok nápravy v podobe sťažnosti podanej predsedovi okresného súdu nevyužila.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom by vyslovil, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 27 P 180/2004 porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaviazal ho uhradiť primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 Sk a trovy právneho zastúpenia vo výške 5 300 Sk.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o neprípustnosť.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Obdobnú možnosť ako zákon o súdoch, poskytoval s účinnosťou do 31. marca 2005 v ustanovení § 17 a nasl. zákon č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“).

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľka sa v konaní, ktoré na základe jej návrhu prebieha od 28. júna 2004, mohla domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v podobe podanej sťažnosti na prietahy v konaní okresného súdu adresovanej jeho predsedovi. Práve využitím tejto sťažnosti mohla sťažovateľka doceliť nápravu, pretože ako stanovuje vyššie citované ustanovenie § 62 ods. 1 zákona o súdoch, sťažnosť na postup súdu môže smerovať aj proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal všetky opravné prostriedky alebo iné prostriedky, ktoré mu zákon

na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ustanovenie čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy a ustanovením § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde limituje hranice poskytovania ústavnej ochrany základným právam zo strany ústavného súdu na jednej strane a iných orgánov štátu na strane druhej. Ústavný súd neposkytuje takúto ochranu základným právam ako jedna z paralelných možností. Jeho pozícia vyplýva z princípu subsidiarity, kedy sa jeho ústavnej ochrany možno domáhať v prípade, ak sťažovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky alebo právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje (napr. III. ÚS 100/05).

Ústavný súd konštatuje, že vyššie uvedený postup podľa príslušných ustanovení zákona o súdech, prípadne do 31. marca 2005 zákona o štátnej správe súdov, možno považovať za účinný prostriedok nápravy, ktorý zákon poskytuje sťažovateľke na ochranu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľka však v prípade namietania prietáhov v konaní okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 27 P 180/2004 tento účinný prostriedok nápravy nevyužila.

Ústavný súd vzhľadom na dĺžku konania 1 rok a 10 mesiacov musí trvať na využití účinných prostriedkov nápravy (sťažnosť štátnej správe súdov podľa osobitného zákona), navyše okresný súd vo veci konal a rozhodol aj rozsudkom 12. januára 2005 a 22. februára 2006, pričom účastníci dvakrát využili opravný prostriedok a vec bola predložená krajskému súdu, kde sa aj v súčasnosti nachádza. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je ústavný súd toho názoru, že sťažovateľka nespĺnila podmienky uvedené v ustanovení § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože nevyužitie sťažnosti na prietahy v konaní, ktorú mala možnosť podať v zmysle už citovaných zákonných ustanovení, nepreukázala z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Hodnoverne nepreukázala ani iný spôsob možný podľa všeobecných procesných predpisov na ochranu svojich základných práv a slobôd [(ústna urgencia u zákonnej sudkyne) obdobne napr. III. ÚS 249/05].

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol pre jej neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2006